

**Cristina Benga  
Niculina Filat  
Ioana Niculae**

**Aurora Ciachir  
Mihaela Ghițiu**

# RELIGIE

**Cultul Ortodox**



**Manual pentru  
clasa a VI-a**



EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

## CUPRINS

|                                      |   |
|--------------------------------------|---|
| Cuvânt înainte .....                 | 5 |
| Ghid de utilizare a manualului ..... | 6 |
| Recapitulare clasa a V-a .....       | 8 |

### DOMENIUL I – DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI ..... 11

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| Țara Sfântă în vremea Mântuitorului Hristos ..... | 12 |
| Nașterea și copilăria lui Iisus Hristos .....     | 16 |
| Botezul Domnului .....                            | 20 |
| Iisus Hristos, Învățătorul lumii .....            | 24 |
| Iisus Hristos, Mântuitorul lumii .....            | 28 |
| Înălțarea Domnului Iisus Hristos .....            | 32 |
| Lectură cu folos – Sfinții Evangheliști (I) ..... | 36 |
| Recapitulare .....                                | 37 |
| Evaluare .....                                    | 38 |

### DOMENIUL al II-lea – IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI ..... 39

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| Mărturii despre ajutorul primit de la Dumnezeu ..... | 40 |
| Recunoștința pentru binele primit .....              | 44 |
| Efortul pentru schimbarea vieții .....               | 48 |
| Mărturisirea credinței în Iisus Hristos .....        | 52 |
| Lectură cu folos – Sfinții Evangheliști (II) .....   | 56 |
| Recapitulare .....                                   | 57 |
| Evaluare .....                                       | 58 |

### DOMENIUL al III-lea – VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII ..... 59

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| Rugăciunea, temei și putere a vieții creștine .....                             | 60 |
| Rugăciunea Tatăl nostru .....                                                   | 64 |
| Iertarea, semn al bunătații sufletești .....                                    | 68 |
| Milostenia, manifestare a iubirii față de semenii .....                         | 72 |
| Proiect educațional: <i>Virtutea iertării și efectul ei asupra vieții</i> ..... | 76 |
| Lectură cu folos - Din învățăturile bătrânilor sau Patericul .....              | 78 |
| Recapitulare .....                                                              | 79 |
| Evaluare .....                                                                  | 80 |

### DOMENIUL al IV-lea – VIAȚA COMUNITĂȚII ȘI SĂRBĂTORILE CREȘTINE ..... 81

|                                                       |    |
|-------------------------------------------------------|----|
| Tradiții de Crăciun. Tradiții de Paști .....          | 82 |
| Pelerinaje și procesiuni creștine .....               | 86 |
| Recapitulare .....                                    | 90 |
| Evaluare .....                                        | 91 |
| Proiect educațional: <i>La drum cu Dumnezeu</i> ..... | 92 |
| Recapitulare finală .....                             | 94 |
| Evaluare finală .....                                 | 95 |
| Credite foto.....                                     | 96 |

# Tara Sfântă

LIBRIS We know books

## în vremea Mântuitorului Hristos

*Și mare va fi stăpânirea Lui și pacea Lui nu va avea hotar. Va împărăți pe tronul și peste împărăția lui David, ca s-o întărească și s-o întemeieze prin judecată și prin dreptate, de acum și până-n veac.*

Isaia 9, 6

**T**ara Făgăduinței sau Canaanul (care corespunde astăzi, în cea mai mare parte, Israelului) a fost ținutul promis de către Dumnezeu poporului evreu.

După eliberarea de sub robia egipteană, care a durat 400 de ani, conducătorii evreilor au păstrat credința monoteistă. Influențați de marile civilizații ale Mesopotamiei și Egiptului și ocupați mai târziu de romani, evreii nu și-au pierdut credința și nu au renunțat la tradițiile lor. **Aici a luat naștere creștinismul**, pentru că aici S-a născut, a crescut și a propovăduit Mântuitorul Iisus Hristos. Tot în această țară au trăit Apostolii, ucenicii Săi, și s-au conturat primele forme de organizare a Bisericii. Cu trecerea timpului, această regiune geografică, situată pe malul estic al Mării Mediterane, se va numi Țara Sfântă.

**D**eși în perioada respectivă cultura greacă și cea romană aveau o influență semnificativă, evreii și-au păstrat modul specific de viață. Trăiau simplu, nu departe de apă. Evitau zonele deschise de câmpie și organizau piețele la periferia satului. Viața lor zilnică se desfășura fie în afara casei, fie în curți sau pe acoperișuri, pentru că ploua foarte rar. Ei îngrijeau animalele, măcinau grâu, pescuiau, cultivau pământul sau țeseau. Doar atelierele tăbăcarilor și ale olarilor erau așezate la marginea comunității.

**I**n zilele de sabbat sau de sărbătoare, femeile și bărbații mergeau la Templu sau la sinagogă. Aici obișnuiau să lectureze câte un fragment din Tora, așezați pe băncuțe sau pe rogojini. După ce se termina acest ceremonial, familiile organizau o masă festivă, marcând astfel sărbătoarea religioasă. Un rol important îl aveau și pelerinajele de la Ierusalim, unde evreii cântau și dansau. La Templu se ascultau învățăturile înțelepților și ale rabinilor.

### Vocabular

- **monoteism** - credința într-un singur Dumnezeu.
- **a propovădui** - a răspândi învățătura despre Dumnezeu.
- **periferie** - margine.
- **sinagogă** - loc de adunare și rugăciune în vremea Mântuitorului.
- **Tora** - cartea sfântă a evreilor.
- **rabin** - conducător religios pentru comunitatea iudaică.
- **Sabat** - ziua de odihnă a evreilor.
- **Islam** - religia musulmană.

1. De ce ținuturile locuite de evrei poartă denumirea de Țara Sfântă? Numele de Țara Făgăduinței era folosit și în vremea Mântuitorului?
2. Care era viața zilnică a evreilor în vremea Domnului Iisus Hristos? Numai la Templu se puteau asculta învățăturile rabbinilor?

## AI VREA SĂ ȘTII?

Citește și răspunde

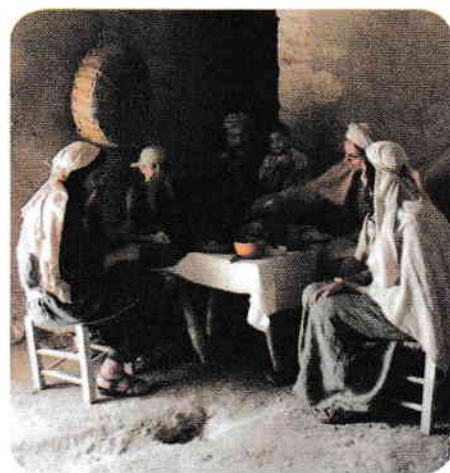
Viața socială a evreilor era diferită în funcție de statutul fiecărei familii. Micile comunități erau alcătuite din oameni bogați, care aveau mult timp liber, dar și din oameni modești. Primii dețineau pământ pe care îl lucrau și cu recoltele obținute făceau comerț. Evreii acordau o atenție sporită băilor publice și sănătății. Tratamentele se bazau mai mult pe plante, iar vindecarea unui bolnav revenea adesea în sarcina fariseilor, care erau conducătorii religioși ai vremii. Printre preocupările lor importante erau educația, pe care o făceau în familie, dar și ritualurile de nuntă și înmormântare. Oamenii de rând se ocupau cu păstoritul, cu meșteșugurile, cu tâmplăria, cu țesătoria, cu pescuitul sau alte lucrări gospodărești.

Toate acestea serveau comunității și dezvoltau relații de respect.

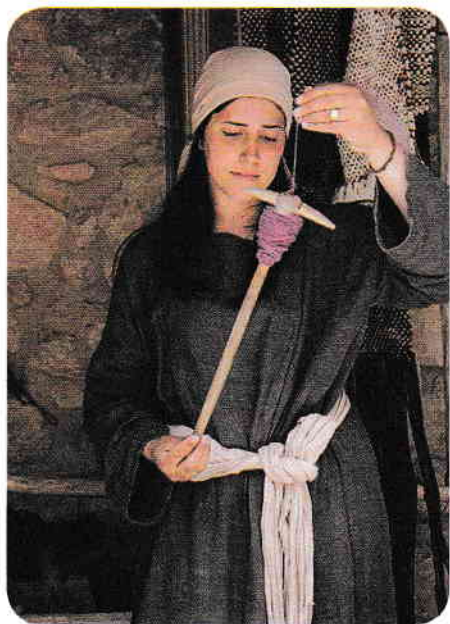


Imagini din Țara Sfântă

1. Descrie diferite aspecte din viața socială a populației evreiești din vremea Mântuitorului.
2. În pildele rostite, Iisus Hristos dădea multe exemple desprinse din viața de zi cu zi. Discută, împreună cu profesorul de religie, de ce Mântuitorul a ales această modalitate de a vorbi oamenilor.

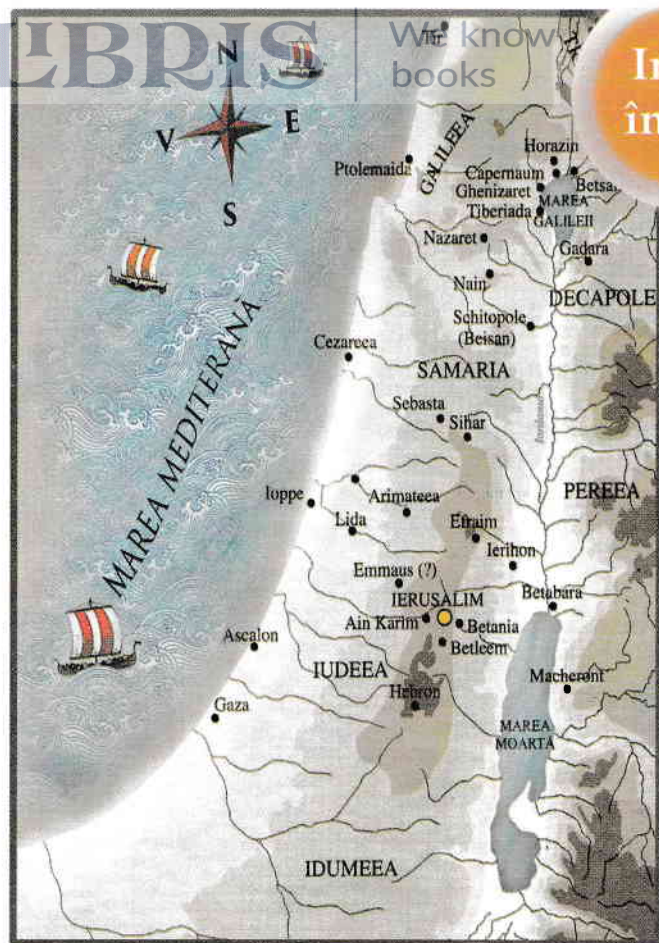


Scene din viața zilnică a evreilor



## Caută și vei afla

- Vizionează pe Youtube filme documentare despre Țara Sfântă.
- Ierusalimul este cetate sfântă pentru cele trei mari religii monoteiste: iudaism, creștinism și islam. Accesează pagina [www.filmedocumentare.com](http://www.filmedocumentare.com) și vizionează documentarul: *Ierusalim – o poartă către istorie și credință*.



Harta Țării Sfinte

Peisajele descrise în Sfânta Scriptură sunt foarte variate: munți, văi, deșert, mare. În partea de nord a Țării Sfinte este situată valea roditoare a râului Iordan. La răsărit de aceasta se înalță podișuri, unde pasc oi și vite. Spre apus sunt dealuri împădurite. Până la Marea Mediterană și în jurul lacului Ghenizaret se întinde o câmpie roditoare.

Privește cu atenție harta și realizează, împreună cu profesorul de religie și colegii, o excursie imaginară.

- Colectivul clasei se va împărți pe grupe.
- Unii elevi vor fi ghizi, iar alții excursioniști.

Rezolvă cerințele:

1. Alege, împreună cu colegii, o zonă de pe hartă și încercați să aduceți completări legate de relief, tradiții, port, arhitectură.
2. Citește din Sfânta Scriptură fragmentele din Evangheliile după Ioan capitolul 10, 7-8 și Marcu capitolul 6, 3. Identificați meseriile cunoscute în vremea Mântuitorului.



## LUCREAZĂ CU DRAG

Portofoliu interdisciplinar

Realizează un **colaj** sau un **jurnal de călătorie** care să aibă unul din următoarele titluri:

- Călătorie în Țara Sfântă
- Obiceiuri din Israelul de ieri și de azi
- Calitățile poporului evreu

## Învăță interactiv

Deși Țara Sfântă este locuită majoritar de evrei și de musulmani, creștinii se bucură și ei de istoria ce s-a conturat pe aceste meleaguri. Tezaurul său spiritual ne amintește permanent de activitatea de propovăduire pe care a avut-o aici Mântuitorului Hristos.

- Realizează în caiet tabelul de mai jos și completează cu ajutorul profesorului spațiile libere:

| Denumire           | Țara Sfântă | Țara natală     |
|--------------------|-------------|-----------------|
| Relief             | .....       | munți.....      |
| Locuitori          | .....       | .....           |
| Meserii practicate | păstoritul  |                 |
| Lăcașul de cult    | .....       | biserica        |
| Credința           | monoteistă  | .....           |
| Educația           | .....       | familie, școală |

- Observă asemănările dintre Țara Sfântă și țara natală.
- De ce este Țara Sfântă vizitată de creștinii din întreaga lume?

În zilele noastre, teritoriul Țării Sfinte este vizitat de mulți pelerini, atât creștini, cât și de alte religii. Printre locurile unde ei se roagă și re trăiesc istoria pe care o amintește și Sfânta Scriptură se află: Ierusalimul, Cana Galileii, Betleemul, Nazarethul, Ierihonul și râul Iordan.

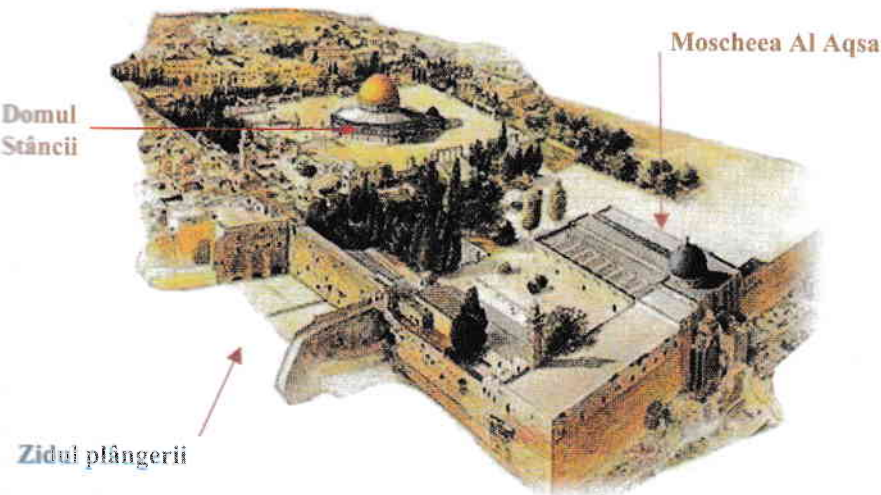
Ierusalimul este centru religios pentru cele trei mari religii monoteiste. Aici se găsesc monumente reprezentative cum ar fi:

a. **pentru iudaism** – **Zidul Plângerii** sau **Zidul de Apus** (un fragment ce măsoară 57 metri din cel de-al doilea templu distrus de către romani în anul 70 d.Hr.). Este cel mai sfânt loc de rugăciune și pelerinaj pentru evrei.

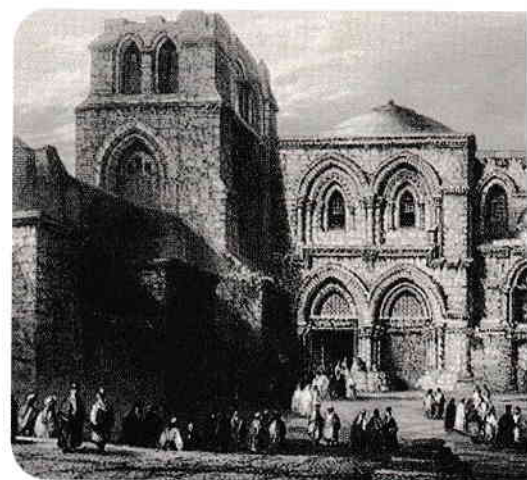
b. **pentru creștinism** – **Biserica Sfântului Mormânt** (locul unde a înviat Hristos). Este cel mai sfânt loc pentru creștini.

c. **pentru islam** – **Nobilul sanctuar** (Al Haram Al Sharif) – un complex ce cuprinde **Moscheea Al Aqsa** și **Domul Stâncii**. A fost construit între anii 687-691 de califul Abd al-Malik. Este cea mai veche construcție islamică funcțională din lume și important loc de pelerinaj.

Astfel, Ierusalimul ne învață că iubirea față de semeni nu are granițe.



**Domul Stâncii**, conform tradiției, adăpostește locul de rugăciune al patriarhului Avraam.



**Prima Biserică la Sfântul Mormânt** a fost construită între anii 326-335 de către împărăteasa Elena, pe locul unde a pățimit și a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos.

1. Ce însemnătate are pentru creștinul de astăzi pelerinajul la Locurile Sfinte?

2. Cum putem contribui la păstrarea patrimoniului creștin din Țara Sfântă?

### Ține minte...

- În Țara Sfântă a luat naștere creștinismul și pe aceste meleaguri a propovăduit Mântuitorul învățătura Sa.
- Cel mai important oraș era Ierusalimul, unde se găsea și Templul. Aici veneau familiile evreilor la marile sărbători.
- Viața socială a evreilor era în strânsă legătură cu tradițiile religioase ale acestora.

### ... și pune la inimă.

*Cât de iubite sunt locașurile Tale, Doamne al puterilor!*

Psalmul 83, 1